

BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ
CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

Số 46.2019

TIN TỨC SỰ KIỆN

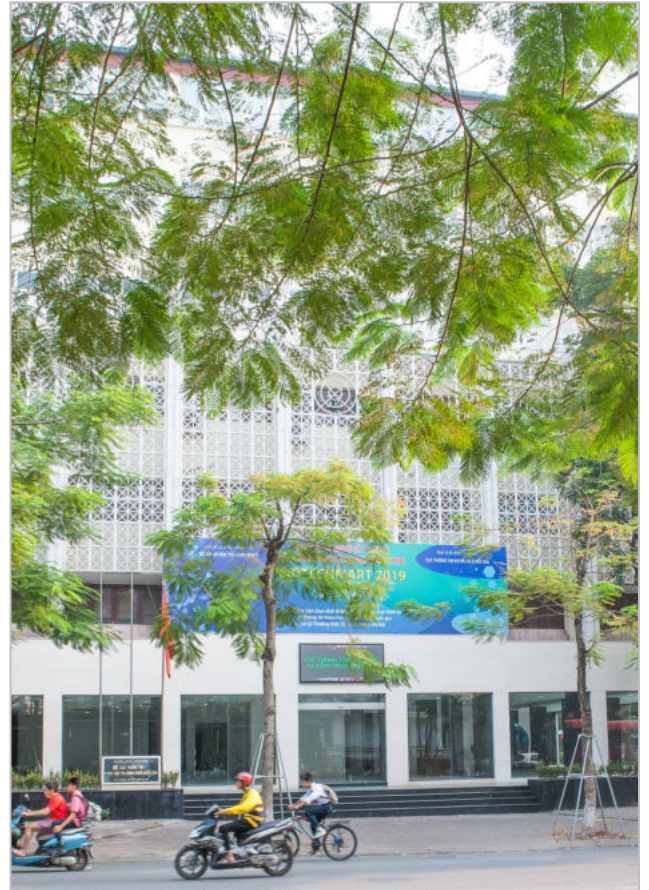
- 01 Đề xuất hỗ trợ khoảng 3.000 DNNVV khởi nghiệp sáng
- 02 Sẽ công bố Chỉ số an toàn thông tin mạng Việt Nam 2019 vào đầu năm tới
- 03 Làng công nghệ tác động xã hội - xu hướng khởi nghiệp bền vững trong tương lai
- 04 Ứng dụng di động chiếm đa số trong top 15 Startup Việt 2019

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 05 Câu chuyện khởi nghiệp của chàng trai xứ Nghệ về vật liệu không nung
- 06 Tổng quan các xu hướng công nghệ thông tin năm 2019 (Bài cuối)

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 07 Khởi nghiệp xã hội và đổi mới sáng tạo xã hội (P3)

CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

24 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội
Tel: (024) 38262718

ĐỀ XUẤT HỖ TRỢ KHOẢNG 3.000 DNNVV KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO

(VietQ.vn) - Đây là mục tiêu đặt ra tại dự thảo Quyết định của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình quốc gia hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa (DNNVV) khởi nghiệp sáng tạo, tham gia cụm liên kết ngành, chuỗi giá trị giai đoạn 2021-2025. Chương trình có tổng kinh phí dự kiến khoảng 5.000 tỷ đồng.

Bộ Kế hoạch và Đầu tư cho biết, sau hơn ba năm Thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc phát động phong trào quốc gia khởi nghiệp và hai năm tổ chức triển khai Luật Hỗ trợ DNNVV, phong trào khởi nghiệp, đặc biệt khởi nghiệp dựa trên đổi mới sáng tạo và mô hình kinh doanh mới đã diễn ra hết sức sôi động và đạt được những kết quả đáng khích lệ. Xu hướng phát triển các mô hình kinh doanh khởi nghiệp sáng tạo trong khu vực DNTN diễn ra sôi động. Hiện có khoảng 3000 công ty khởi nghiệp sáng tạo (startup)

đang hoạt động. Trong đó có nhiều startup thành công, được rót vốn hàng triệu đô từ các quỹ đầu tư nước ngoài.

Tuy nhiên, đánh giá chung cho thấy hoạt động khởi nghiệp ở cả trung ương và địa phương còn mang tính phong trào, bề nổi và tự phát. Hoạt động hỗ trợ khởi nghiệp theo Đề án “Hỗ trợ học sinh, sinh viên khởi nghiệp đến năm 2025” thiếu cơ chế và nguồn vốn hỗ trợ các hoạt động, do đó các DNNVV chưa nhận được nhiều sự hỗ trợ từ các cơ sở đào

tạo, đặc biệt các hoạt động hỗ trợ nghiên cứu phát triển sản phẩm. Hiện tại, chỉ 21% DNNVV Việt Nam là một phần trong chuỗi giá trị toàn cầu và chỉ 14% DNNVV đã thành công trong việc thu hút khách hàng hoặc đối tác nước ngoài, mặc dù số lượng FDI được đầu tư trong nước là rất lớn.

Thực tế này đòi hỏi Chính phủ phải có những chiến lược, hướng đi và cách làm mới, đột phá để có thể tạo ra những thay đổi cơ bản của cả hệ thống, thông qua thúc đẩy các mối liên kết và kết nối giữa DNNVV trong nước và các chuỗi giá trị toàn cầu; tạo ra sự tăng trưởng tốt và bền vững cho cả nền kinh tế.

HỖ TRỢ KHOẢNG 500 DOANH NGHIỆP THAM GIA CHƯƠNG TRÌNH GỌI VỐN THÀNH CÔNG

Dự thảo nêu rõ về nội dung hỗ trợ DNNVV khởi nghiệp sáng tạo giai đoạn 2021-2025 với các mục tiêu cụ thể. Theo đó, trong giai đoạn từ năm 2021-2025, Chương trình hỗ trợ để đạt được các mục tiêu sau: Hoàn thiện và đưa vào vận hành Trung tâm đổi mới sáng tạo quốc gia (NIC); hỗ trợ phát triển 15-20 trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo, cơ sở ươm tạo DNNVV, khu làm việc chung hỗ trợ DNNVV khởi nghiệp sáng tạo; hỗ trợ khoảng 3.000 DNNVV khởi nghiệp từ các ý tưởng, mô hình kinh doanh sáng tạo; hỗ trợ khoảng 500 doanh nghiệp tham gia Chương trình gọi vốn thành công từ các Quỹ đầu tư, nhà đầu tư mạo hiểm trong và ngoài nước.

Hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo tập trung vào các ngành, lĩnh vực: 1. Công nghệ trong lĩnh vực ICT như Internet vạn vật (IoT), trí tuệ nhân tạo (AI), Dữ

liệu lớn (Big Data), Đô thị thông minh (Smart City); 2. Công nghệ tài chính-ngân hàng (Fintech); Thương mại điện tử; Công nghệ sinh học; Công nghệ vật liệu mới; 3. Giáo dục đào tạo chất lượng cao, y tế chuyên sâu, du lịch; 4. Công nghiệp hỗ trợ và nông nghiệp thông minh, nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao...

GIẢI PHÁP HỖ TRỢ DNNVV KHỞI NGHIỆP SÁNG TẠO GIAI ĐOẠN 2021-2025

Dự thảo đề xuất các giải pháp hỗ trợ DNNVV khởi nghiệp sáng tạo giai đoạn 2021-2025 gồm: Hỗ trợ kinh phí cho các Bộ ngành trung ương, trường đại học/cơ sở đào tạo, các địa phương để xây mới, cải tạo, nâng cấp, sửa chữa cơ sở mặt bằng; trang bị hệ thống máy móc, phòng nghiên cứu, thí nghiệm cho vườn ươm khởi nghiệp sáng tạo/trung tâm hỗ trợ khởi nghiệp/không gian làm việc chung... để hỗ trợ khởi nghiệp.

Hỗ trợ chi phí cho các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo tham gia các cơ sở ươm tạo, khu làm việc chung sử dụng các cơ sở vật chất/cơ sở ươm tạo, khu làm việc chung; Hỗ trợ đào tạo DNNVV khởi nghiệp sáng tạo: Xây dựng các chương trình đào tạo đổi mới sáng tạo; hỗ trợ kinh phí đào tạo chuyên sâu về khởi nghiệp sáng tạo cho doanh nghiệp khởi nghiệp.

Bên cạnh đó, hỗ trợ ứng dụng, chuyển giao công nghệ và sản xuất thử nghiệm, thương mại hóa sản phẩm: Hỗ trợ chi phí thực hiện hợp đồng tư vấn về sở hữu trí tuệ; khai thác và phát triển sản phẩm trí tuệ; tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật, đo lường, chất lượng; Hỗ trợ chi phí hợp đồng ứng dụng, chuyển giao công nghệ...

SẼ CÔNG BỐ CHỈ SỐ AN TOÀN THÔNG TIN MẠNG VIỆT NAM 2019 VÀO ĐẦU NĂM TỚI

(ICTnews) - Thay vì được công bố tại sự kiện Ngày An toàn thông tin Việt Nam 2019, kết quả khảo sát thực trạng an toàn thông tin trên phạm vi toàn quốc và tính Chỉ số an toàn thông tin mạng Việt Nam năm 2019 sẽ được công bố vào đầu năm 2020.

Năm 2019 là năm thứ 12 VNISA chủ trì thực hiện khảo sát hiện trạng an toàn thông tin của các tổ chức, doanh nghiệp trên phạm vi cả nước và là lần thứ 7 tiến hành đánh giá Chỉ số an toàn thông tin mạng Việt Nam. Kết quả khảo sát sẽ là cơ sở để VNISA xây dựng báo cáo thực trạng an toàn thông tin tại Việt Nam trong năm, đồng thời cũng là căn cứ để các tổ chức, doanh nghiệp đánh giá được thực trạng bảo đảm an toàn thông tin của đơn vị mình.

Phó Chủ tịch kiêm Tổng thư ký Hiệp hội VNISA Vũ Quốc Thành cũng cho biết, năm nay VNISA đã tiếp tục phối hợp với Cục An toàn thông tin thuộc Bộ TT&TT tiến hành cuộc khảo sát thực trạng an toàn

thông tin trên phạm vi toàn quốc và tính chỉ số An toàn thông tin mạng Việt Nam 2019.

“Kết quả cuộc khảo sát cũng như Chỉ số An toàn thông tin mạng Việt Nam năm nay sẽ được công bố vào đầu năm 2020, góp phần nâng cao nhận thức toàn xã hội cũng như giúp các cơ quan quản lý đưa ra các chính sách, hoạch định phù hợp. Bộ tiêu chí đánh giá sau 12 năm thực hiện đã từng bước được hoàn thiện và đã tiệm cận với bộ tiêu chí đánh giá chỉ số an toàn thông tin toàn cầu của Liên minh Viễn thông quốc tế ITU”, ông Vũ Quốc Thành cho hay.

Được biết, kể từ năm 2017 đến nay, VNISA và Cục An toàn thông tin - Bộ TT&TT đã đổi mới

phương pháp khảo sát thông tin hiện trạng an toàn thông tin của các tổ chức, doanh nghiệp trong cả nước.

Cụ thể, thay vì khảo sát công tác đảm bảo an toàn thông tin tại các tổ chức, doanh nghiệp theo 5 lĩnh vực phát triển, bảo đảm an toàn thông tin như các năm trước, từ năm 2017, VNISA và Cục An toàn thông tin khảo sát theo 9 lĩnh vực quản lý, phát triển và đảm bảo an toàn thông tin với nhiều câu hỏi phức hợp. Các câu trả lời của tổ chức, doanh nghiệp tham gia khảo sát được lượng hóa vào 9 nhóm tiêu chí để xác định Chỉ số An toàn thông tin mạng cho từng đối tượng, bao gồm: Đầu tư, kinh phí; Nguyên tắc triển khai; Nhận thức và đào tạo bồi dưỡng; Tổ chức và quản lý nhân lực; Chính sách an toàn thông tin mạng; Ý thức lãnh đạo, chuyên gia an toàn thông tin; Hoạt động thực tiễn; Biện pháp kỹ thuật.

Đại diện VNISA nhấn mạnh, phương pháp và tiêu chí đánh giá mới nhằm một mặt đánh giá Chỉ số an toàn thông tin cho các tổ chức, doanh nghiệp để từ đó tổng hợp bức tranh về năng lực an toàn thông tin mạng của các tổ chức và cả quốc gia, đồng thời cũng đảm bảo tính tương thích với bộ tiêu chí đã được Liên minh Viễn thông quốc tế ITU đưa ra để đánh giá Chỉ số An toàn thông tin cho các quốc gia.

Theo kết quả đánh giá được VNISA công bố tại sự kiện thường niên Ngày An toàn thông tin, Chỉ số an toàn thông tin mạng của khối doanh nghiệp tại Việt Nam trong 2 năm 2017 và 2018 lần lượt là 54,2 và 45,6.

Với khối cơ quan nhà nước, tại hội thảo và Triển lãm quốc tế về an toàn, an ninh mạng Việt Nam 2019 - Vietnam Security Summit 2019 diễn ra hồi tháng 4, Cục An toàn thông tin - Bộ TT&TT đã công bố kết quả đánh giá, xếp hạng an toàn thông tin mạng của 90 cơ quan, tổ chức nhà nước tại Việt Nam trong năm 2018. Đây là lần đầu tiên Bộ TT&TT công bố kết quả đánh giá mức độ bảo đảm an toàn thông tin mạng trong các cơ quan nhà nước.

Theo kết quả đánh giá, xếp hạng của Bộ TT&TT, năm 2018, trong 90 bộ, ngành, địa phương được đánh giá, không có cơ quan xếp loại A (Đã quan tâm triển khai an toàn thông tin ở mức tốt); 15 cơ quan xếp loại B (Đã quan tâm triển khai an toàn thông tin ở mức khá), chiếm 17%; 63 cơ quan xếp loại C (Đã quan tâm triển khai an toàn thông tin ở mức trung bình), chiếm 70%; 12 cơ quan xếp loại D (Mới bắt đầu quan tâm đến an toàn thông tin), chiếm 12%; và không có cơ quan xếp loại E (Chưa quan tâm đến an toàn thông tin).

LÀNG CÔNG NGHỆ TÁC ĐỘNG XÃ HỘI - XU HƯỚNG KHỞI NGHIỆP BỀN VỮNG TRONG TƯƠNG LAI

(Vietq.vn) - Khởi nghiệp hướng đến cộng đồng là một xu thế tất yếu vì bản chất của khởi nghiệp ĐMST là phục vụ cộng đồng tạo ra các giá trị gia tăng cho xã hội, cho đất nước.

Áp dụng giải pháp thông minh về công nghệ để giải quyết các vấn đề xã hội đã trở thành hướng đi mới mẻ, nhiều tiềm năng phát triển cho các doanh nghiệp tạo tác động xã hội tại Việt Nam và các quốc gia trên thế giới.

THỰC TRẠNG KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO HƯỚNG VỀ XÃ HỘI.

Khoảng 80% dân số tại các quốc gia đang phát triển phải đối mặt với quá nhiều vấn đề về ô nhiễm môi trường; đói nghèo; thiên tai; sự bất cập về giáo dục, y tế... Đây vừa là thách thức, vừa là cơ hội lớn cho những cá nhân, tổ chức đi tìm kiếm những mô hình mới giải quyết được cả vấn đề xã hội, vừa đảm bảo yếu tố kinh doanh và nhân rộng, lặp lại được ở nhiều vùng, nhiều quốc gia.

Tại Việt Nam, phong trào khởi nghiệp đổi mới sáng tạo (ĐMST) được phát động trong toàn dân cùng với sự vào cuộc của các bộ/ban/ngành, đặc biệt dành cho các thế hệ trẻ, các tầng lớp xã hội lan tỏa đến đời sống kinh tế cộng đồng. Khởi nghiệp hướng đến cộng đồng là một xu thế tất yếu vì bản chất của khởi nghiệp ĐMST là phục vụ cộng đồng tạo ra các giá trị gia tăng cho xã hội, cho đất nước.

Theo Báo cáo nghiên cứu Hiện trạng doanh nghiệp xã hội tại Việt Nam của Tổ chức doanh nghiệp xã hội Vương quốc Anh và Viện Nghiên cứu Quản lý Kinh tế Trung ương (CIEM), khu vực doanh nghiệp xã hội ở Việt Nam rất đa dạng, sôi động. Phong trào khởi nghiệp tạo tác động xã hội đang ngày càng phát triển mạnh tại Việt Nam. Các startup

hướng về xã hội phát triển trong sự liên kết chặt chẽ với nhau tạo thành một cộng đồng và nhận được sự hỗ trợ, vốn đầu tư cũng như sự định hướng từ nhiều tổ chức như Ủy ban Kinh tế Xã hội châu Á Thái Bình Dương Liên Hiệp Quốc (ESCAP), Trung tâm Hỗ trợ Sáng kiến phục vụ cộng đồng (CSIP), Hội Đồng Anh...

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0 diễn ra với tốc độ nhanh và có sức lan rộng khắp mọi nơi trên nhiều lĩnh vực của đời sống, kinh tế, văn hóa, xã hội. Việc áp dụng những thành tựu khoa học kỹ thuật trong hoạt động khởi nghiệp đang dần trở nên phổ biến và là một trong những thế mạnh của các startup, đặc biệt là những startup lãnh đạo bởi thế hệ trẻ.

LÀNG CÔNG NGHỆ TÁC ĐỘNG XÃ HỘI TẠI TECHFEST 2019

Làng Công nghệ tác động xã hội là những doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo với yếu tố bản địa được khai thác mạnh mẽ và có hiệu quả, tạo ra nhiều tác động tích cực tới môi trường, địa phương, tạo sinh kế cho các thành phần thuộc nhóm yếu thế như phụ nữ, người dân tộc thiểu số, người khuyết tật, người cao tuổi, người lao động chưa có việc làm hoặc thu nhập thấp trên toàn quốc.

Tất cả những người có hoàn cảnh khó khăn, các số phận chưa may mắn cùng được lan tỏa tinh thần khởi nghiệp tạo động lực cống hiến cho xã hội và cảm thấy cuộc đời có ý nghĩa hơn. Khởi nghiệp sáng tạo đã len lỏi đến mọi miền của tổ quốc và mọi tầng lớp trong xã hội bằng ứng dụng công nghệ.

Nhằm thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp hướng về xã hội cũng như hỗ trợ các startup về nhiều mặt,

Ngày hội khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia - Techfest 2019 do Bộ Khoa học và Công nghệ chủ trì, phối hợp với các Bộ ngành, cơ quan, tổ chức chính trị - xã hội sẽ diễn ra từ ngày mùng 4 đến mùng 6 tháng 12 năm 2019 tại tỉnh Quảng Ninh. Trong sự kiện Techfest 2019 nói chung và triển lãm Techfest với 12 làng khởi nghiệp nói riêng, với sự góp mặt của làng công nghệ tác động xã hội, nhiều hoạt động thú vị, bổ ích hứa hẹn sẽ tạo điều kiện thuận lợi để người tham dự trao đổi kiến thức, kinh nghiệm trong ngành cũng như đem lại cơ hội đầu tư cho các startup tiềm năng.

Bà Nguyễn Như Quỳnh, hiện đang là Cán bộ đổi mới sáng tạo, hỗ trợ thanh niên và cán bộ chương trình phát triển Liên hợp quốc - UNDP tại Việt Nam, đồng thời cũng là trưởng làng công nghệ tác động xã hội tại Techfest 2019. Công việc chính của bà là hỗ trợ các nhóm xã hội như người khuyết tật, thanh niên và phụ nữ, thông qua một số dự án của UNDP, ngoài ra bà còn là người quản lý dự án Youth CoLab - dự án hỗ trợ thanh niên trong việc thực hiện các mục tiêu phát triển bền vững của Liên Hợp Quốc (SDG) thông qua lãnh đạo, đổi mới xã hội và tinh thần kinh doanh.

Nói về việc tuyển chọn các startup chất lượng để dự thi tại Techfest 2019, bà Quỳnh bật mí với chúng tôi: “Trong năm 2019, UNDP và CSIE đã tổ chức nhiều cuộc thi về khởi nghiệp và đã chọn được những startup chiến thắng của từng cuộc thi. Làng Tác động xã hội (Impact) sẽ chọn từ các startup chiến thắng này ra 02 đơn vị đại diện để tham dự cuộc thi chung, lọt vào top 40 Techfest 2019”.

TOP 25

ỨNG DỤNG DI ĐỘNG CHIẾM ĐA SỐ TRONG TOP 15 STARTUP VIỆT 2019

VnExpress - Startup Việt vừa công bố 15 doanh nghiệp mạnh nhất cuộc thi năm nay, nổi bật với khả năng ứng dụng công nghệ giải quyết vấn đề thực tiễn cuộc sống.

Các startup nằm trong Top 15 gồm GoodCV, BlueCare, Full-ive, Horlu, Joolux, Liberzy, LTV, Messflow, Papaya, TripHunter, Viec.Co, Vilatada, QR Guiding, Sphacy, Tez. Trong đó có hơn 10 startup ứng dụng công nghệ phát triển các nền tảng kết nối tuyển dụng, du lịch, kinh doanh dược, bảo hiểm, chatbot...

Ông Phạm Phú Ngọc Trai - Chủ tịch GIBC, thành viên hội đồng giám khảo Startup Việt 2019 nhận xét, đa số startup dự thi năm nay đều cho thấy tính thực

tế cao, mang đến mức độ tin cậy cho thành viên hội đồng. Họ sử dụng nền tảng công nghệ là chính để giải quyết câu chuyện xã hội đang cần, đóng góp giá trị vào sự phát triển của cộng đồng trên nhiều mặt.

"Các bạn nhìn ra vấn đề một cách tự nhiên, có mô hình kinh doanh cụ thể, quan tâm về nguồn nhân lực, về con người. Trong top 15, có nhiều dự án giống nhau về mục tiêu, hướng đi. Đây cũng là cơ hội để các bạn có thể cạnh tranh với nhau hoặc hợp tác để cùng lớn mạnh", ông Phạm Phú Ngọc Trai nói.

Chuyên gia cũng nhìn nhận, hệ sinh thái khởi nghiệp Việt Nam đã phát triển tương đối tốt, dù vẫn chưa thật đồng đều ở các địa phương. Những dự án năm nay có sự thay đổi tốt, môi trường hệ sinh thái chung đang có những dẫn dắt startup đi theo chiều hướng thực tế nhiều hơn.

Hội đồng chuyên môn và ban tổ chức lựa chọn Top 15 dựa trên 40% điểm hồ sơ, 40% điểm do hội đồng chuyên môn xét chọn và 20% điểm do độc giả bình chọn.

Trước đó, Startup Việt 2019 đã đóng cổng bình chọn đối với Top 25 vào ngày 26/11, để tìm ra startup được yêu thích nhất. Đây là hạng mục giải thưởng độc lập do độc giả bình chọn và sẽ được công bố vào Gala chung kết Startup Việt 2019 diễn ra vào 2/12 tại Gem Center, TP HCM. Chương trình sẽ trao gói truyền thông 200 triệu đồng cho đội thắng giải bình chọn. Song song đó, độc giả tham gia bình chọn may mắn nhất sẽ nhận giải thưởng iPhone 11 Pro Max từ chương trình.

Cũng tại sự kiện, Top 5 Startup Việt sẽ được công bố và tham gia thuyết trình trực tiếp trước hội đồng chuyên môn để tìm ra quán quân cuộc thi năm nay. Gala chung kết cũng sẽ là diễn đàn kết nối nhà đầu tư, cố vấn khởi nghiệp và các startup nhằm tạo cơ hội cho các doanh nghiệp mở rộng hoạt động, gọi vốn và tham vấn chiến lược từ các chuyên gia.

Với chủ đề "Hành trình tìm kiếm kỳ lân", Startup Việt 2019 chú trọng khả năng vươn ra thị trường quốc tế của các đội thi. Nhằm tiếp thêm động lực cho các doanh nghiệp khởi nghiệp, chương trình thay đổi và bổ sung nhiều hoạt động tập trung vào mục tiêu giúp các startup đủ tự tin và năng lực hướng đến sân chơi nước ngoài. Trong đó có các hoạt động như hội thảo chuyên đề, buổi gặp mặt trực tiếp với các nhà đầu tư, chương trình huấn luyện đào tạo chuyên sâu dành cho startup.

Startup Việt 2019 mời các tên tuổi lớn trong cộng đồng khởi nghiệp tham gia hội đồng chuyên môn. Trong đó có đại diện Bộ Khoa học và Công nghệ, ông Trương Gia Bình - Chủ tịch Tập đoàn FPT, ông Phạm Phú Ngọc Trai - Chủ tịch Công ty Tư vấn kinh doanh Hội nhập toàn cầu GIBC, ông Trần Ngọc Thái Sơn - nhà sáng lập kiêm Chủ tịch HĐQT Tiki, bà Nguyễn Lan Anh - Tổng giám đốc điều hành Endeavor Việt Nam, bà Bùi Kim Thùy - đại diện tại Việt Nam của Hội đồng Kinh doanh Mỹ - ASEAN (USABC).

Chương trình Startup Việt 2019 có sự tham gia của nhiều doanh nghiệp như Tiki với vai trò nhà tài trợ kim cương, Grab là nhà tài trợ vàng, IMAP nhà tài trợ bạc, Sun*Startup cùng LG là nhà tài trợ đồng. Về đối tác đồng hành có AIM và Zone Startups Việt Nam.

CÂU CHUYỆN KHỞI NGHIỆP CỦA CHÀNG TRAI XỨ NGHỆ VỀ VẬT LIỆU KHÔNG NUNG

Theo khảo sát mới đây của Bộ Xây dựng, mặc dù trên thế giới gạch không nung đã được sử dụng phổ biến nhưng ở Việt Nam, với 30 tỷ viên gạch tiêu thụ mỗi năm thì chỉ có 10% là gạch không nung, còn 90% số gạch được sử dụng vẫn là gạch đất nung truyền thống. Hệ quả tất yếu là tình trạng cạn kiệt tài nguyên đất, môi trường bị ô nhiễm bởi khói bụi từ các lò nung kéo dài.

Sinh ra và lớn lên bên bờ sông La (Thị xã Hồng Lĩnh, tỉnh Hà Tĩnh), Lê Văn Quận ý thức được sự nghèo khó của gia đình, của vùng quê, nơi được xem là “chảo lửa, túi mưa”, mà bao năm qua người dân cơ cực, ngày đêm oằn mình để vật lộn với thời tiết khắc nghiệt của miền Trung. Ngay từ nhỏ, Lê Văn

Quận đã ước mơ lớn lên sẽ được học về kỹ thuật, mà cụ thể là chế tạo máy. Bởi vậy, dù cuộc sống còn nghèo khó nhưng Lê Văn Quận đã nỗ lực học tập, khắc phục khó khăn và thi đỗ vào Trường Đại học Sư phạm kỹ thuật Vinh.

Với bản tính ham học hỏi, từ khi còn ở trên giảng đường Đại học, Lê Văn Quận đã vận dụng những kiến thức lý thuyết và tự mày mò nghiên cứu, chế tạo ra nhiều thiết bị vật dụng như xe đạp điện, chổi quét rác tự động, máy làm gạch... được thầy cô và bạn bè đánh giá cao. Rời giảng đường Đại học với tấm bằng loại ưu, Lê Văn Quận được nhà trường mời ở lại làm Giảng viên và tạo điều kiện cho sang Nhật Bản học tập nâng cao trình độ. Cũng rất nhiều công ty tuyển

dụng với mức lương và chế độ ưu đãi hấp dẫn. Nhưng với Quận, anh đang nung nấu một mục tiêu khác. Hoàn cảnh khó khăn, cái nghèo đói của gia đình và làng xóm vẫn luôn hiện hữu trong Quận khiến anh quyết chí quay trở về quê hương, vận dụng những kiến thức học được tại trường để chế tạo, lắp đặt hệ thống dây chuyền sản xuất gạch không nung với chi phí thấp và phù hợp với điều kiện sản xuất.

Hỏi về ý tưởng cho ra đời hệ thống gạch không nung, Lê Văn Quận hào hứng chia sẻ: “Ý tưởng đến với mình một cách thật tình cờ. Một hôm, trong lúc ngồi lướt mạng, mình chợt đọc được Nghị định của Chính phủ về việc cấm sản xuất gạch nung vì gây ô nhiễm môi trường. Câu hỏi đặt ra trong đầu mình lúc đó là cần có vật liệu gì thay thế hay không? Liệu gạch không nung được không và nếu làm có khó không? Hàng loạt câu hỏi chợt nảy sinh trong đầu, và ngay ngày hôm đó, mình đã dành thời gian tìm hiểu về gạch không nung để giải đáp những câu hỏi trong đầu”.

Thị trường gạch đang có xu hướng phát triển mạnh mẽ, nhu cầu của khách hàng rất lớn trong khi Quận lại được học bài bản ở khoa chế tạo máy. Một người có kiến thức và tinh thần khởi nghiệp, ước muốn vươn lên như Lê Văn Quận đã nhìn thấy tiềm năng ở lĩnh vực này.

Vào năm 2016, Quận thành lập Công y TNHH dịch vụ thương mại Lê Quận. Khó khăn đến với Quận là không nhỏ, khi mà doanh nghiệp non trẻ với “ông chủ” là một cậu sinh viên mới ra trường nên sản phẩm đầu ra cũng chưa được nhiều người tin tưởng đón nhận. Có những thời điểm 4 - 5 tháng mà Quận không thể tìm kiếm được đơn hàng nào. Sau nhiều đêm trằn trọc suy nghĩ để tìm cách chiếm lĩnh thị trường, Lê Văn Quận đã trực tiếp đến từng hộ gia đình đang có công trình xây dựng thuyết phục người

dân thử dùng với phương thức giao hàng trước nhưng chưa lấy tiền để họ thử nghiệm và cũng để chứng tỏ chất lượng các sản phẩm của công ty. Để có nguồn vốn hoạt động, Lê Văn Quận đã may mắn nhận được sự hỗ trợ của gia đình, bên cạnh đó anh còn chủ động vay từ các tổ chức đoàn thể và ngân hàng...

Vùng quê vốn thuần nông từ khi xưởng sản xuất gạch không nung của Lê Văn Quận được hình thành đã thu hút được nhiều lao động và tạo công ăn việc làm cho bà con trong những lúc nông nhàn. Các thiết bị do chính Quận nghiên cứu, chế tạo và lắp đặt cũng hết sức đơn giản, dễ sử dụng nên bà con có thể vận hành nhanh chóng và hiệu quả. Xưởng sản xuất cũng tạo việc làm thường xuyên ổn định cho hơn 10 lao động địa phương.

Thách thức đối với thanh niên khi khởi nghiệp là rất nhiều. Với Lê Văn Quận, anh luôn nhận thức về khởi nghiệp một cách đầy đủ, có những bước chuẩn bị kỹ càng về kiến thức, ý tưởng và thực sự đam mê, khát vọng, biết nắm bắt cơ hội. Cũng rất may mắn khi mô hình sản xuất vật liệu không nung của Quận đã được các cấp đoàn thể và chính quyền ủng hộ và tạo điều kiện. Chính quyền địa phương đã đề nghị các cấp có thẩm quyền hỗ trợ về mặt bằng để phát triển sản xuất, đặc biệt là đối với các ngành tiểu thủ công nghiệp, làng nghề truyền thống... Đoàn Thanh niên Thị xã Hồng Lĩnh cũng đồng hành với Quận và các cơ sở sản xuất do thanh niên thành lập trên địa bàn thông qua việc phối hợp với các cấp, ngành thực hiện hiệu quả các giải pháp hỗ trợ, tháo gỡ khó khăn.

Những khó khăn ban đầu khi khởi nghiệp của Quận không thể kể hết như nguồn vốn eo hẹp, máy móc thường xuyên hỏng hóc, sản phẩm khó tiêu thụ, khách hàng chưa dám đặt niềm tin vào những người trẻ như anh... Nhưng sau hơn ba năm “thử lửa”, Công ty của Quận đã hoạt động ổn định với ba sản

Lê Văn Quận “Làm giàu cho quê hương là mong ước cháy bỏng của mình”. Ảnh: M.P

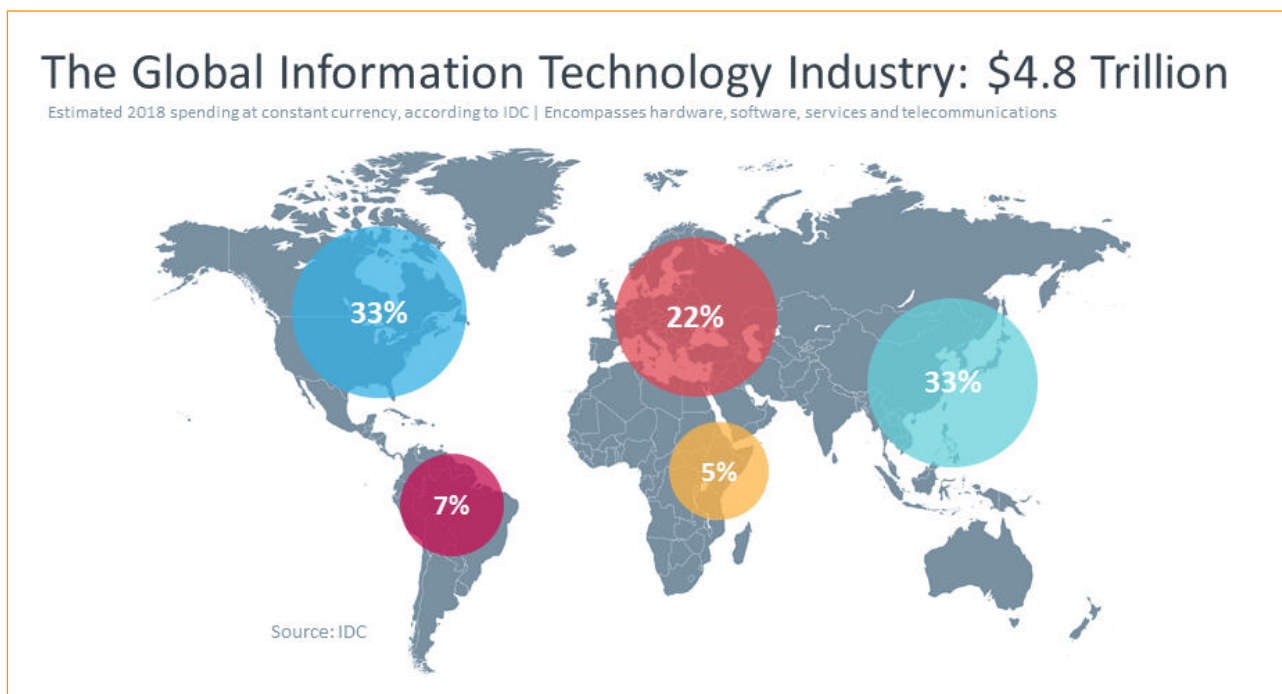
phẩm chính: Gạch xây không nung, Gạch Terrazzo và Gạch block tự chèn.

Được hỏi về dự định trong thời gian tới, Quận cho biết: “Trong tương lai, Xưởng của mình sẽ đầu tư, mở rộng để sản xuất các loại vật liệu không nung mới như ngói màu, gạch sillicat, sản phẩm dạng tấm (panel)... Hiện nay, ngoài cung cấp cho thị trường trong và ngoài tỉnh, sản phẩm của Quận đã mở rộng sang thị trường nước Cộng hòa Dân chủ nhân dân Lào.

Khát vọng khởi nghiệp, vươn lên làm giàu cho bản thân và xã hội đang được lan tỏa bắt nguồn từ những ngọn lửa đam mê như Lê Văn Quận nói riêng và tuổi trẻ cả nước nói chung.

Minh Phượng

Hiện nay, tỉnh Hà Tĩnh đang có hơn 600 mô hình thanh niên phát triển kinh tế quy mô trên 200 triệu đồng, 54 HTX, 46 tổ hợp tác do thanh niên làm chủ, 125 thanh niên là giám đốc các công ty TNHH và doanh nghiệp tư nhân. Lực lượng này cũng đang góp phần tạo việc làm cho hơn 5.000 lao động. Những con số không nhỏ đó đã phần nào khẳng định những người thanh niên trên quê hương người anh hùng trẻ tuổi Lý Tự Trọng có thể lập nghiệp, làm giàu trên chính mảnh đất quê hương nếu có ý chí và hướng đi đúng.

TỔNG QUAN CÁC XU HƯỚNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN NĂM 2019 (BÀI CUỐI)

Hiệp hội Công nghiệp Công nghệ Máy tính (CompTIA) là tiếng nói hàng đầu luôn hỗ trợ cho hệ sinh thái công nghệ thông tin toàn cầu trị giá 5 nghìn tỷ USD; và hơn 50 triệu chuyên gia công nghệ và công nghiệp chuyên thiết kế, thực hiện, quản lý và bảo vệ ngành công nghệ cung cấp năng lượng cho nền kinh tế thế giới. Tổng quan Ngành công nghiệp của CompTIA cung cấp cái nhìn sâu sắc về các xu hướng hình thành ngành công nghiệp, lực lượng lao động và mô hình kinh doanh của nó. Năm 2019, CompTIA đưa ra 12 xu hướng chính chi phối sự phát triển của ngành công nghiệp công nghệ thông tin.

7. SIÊU CÁ NHÂN HÓA ĐƯA TRẢI NGHIỆM CỦA KHÁCH HÀNG LÊN TẦM CAO MỚI

Khách hàng ngày nay đa dạng hơn, tinh tế hơn và có tầm hiểu biết về công nghệ hơn bao giờ hết. Từ mong muốn dịch vụ khách hàng liền mạch cho tới nhu cầu về rất nhiều tùy chọn kỹ thuật số thương mại, rất nhiều khách hàng không chỉ tìm kiếm sản phẩm phù hợp, mà còn muốn tận hưởng trải

nh nghiệm thỏa mãn trong việc sử dụng sản phẩm đó. Nhiều năm qua, Apple và Amazon đã mang lại cho khách hàng trải nghiệm này, nhu cầu này cũng ngày càng tăng trong lĩnh vực CNTT, nơi cải thiện tương tác khách hàng là một con đường để tăng trưởng. Các công ty CNTT đang chú trọng hơn tới cách thức gắn kết với khách hàng về khía cạnh kỹ thuật số trên khắp nền tảng khác nhau, cách họ cung cấp dịch

vụ khách hàng một cách sáng tạo với những công cụ tiên tiến nhất và cách họ đổi mới hoạt động kinh doanh của mình. Ưu tiên hàng đầu vẫn là ý tưởng về việc tiếp cận gần hơn nữa tới khách hàng. 46% số công ty tham gia điều tra Tổng quan Ngành công nghiệp CNTT năm 2019 của CompTIA cho biết họ dự định tập trung vào cá nhân hóa. Việc này sẽ liên quan đến cá nhân hóa trải nghiệm, các chiến lược về nội dung và sự gắn kết theo sở thích của khách hàng cá thể. Thuật ngữ được sử dụng phổ biến là “siêu cá nhân hóa”. Mô hình này phân khúc khách hàng ở các nhóm cụ thể (nhỏ, vừa hoặc lớn) xuống tới mức vô tận. Mô hình này đưa marketing và gắn kết tới cấp độ từng cá thể. Hiện đang được sử dụng rộng rãi trong ngành công nghiệp bán lẻ và marketing nội dung, “siêu cá nhân hóa” trong những năm tới có thể trở thành một yếu tố làm nên sự khác biệt cho nhiều công ty CNTT. Phân tích dữ liệu là cốt lõi của phương pháp này. Bằng cách sử dụng phân tích dữ liệu và các công cụ trí tuệ nhân tạo, các công ty có thể đưa ra các lựa chọn cung cấp, phân phối và thực hiện dịch vụ/sản phẩm, marketing/nhắn tin ... được cá thể hóa ở cấp độ cao trực tiếp tới khách hàng.

8. THIẾU NHẬN CÔNG NGHỆ LIÊN TỤC SẼ THỨC ĐẨY CÁC GIẢI PHÁP SÁNG TẠO, MỚI

Sự thiếu hụt nhân lực và kỹ năng của ngành CNTT vẫn tiếp tục diễn ra mà không có dấu hiệu suy giảm. Tuy vậy, sự thiếu hụt này đồng thời cũng làm nảy sinh một số tư duy sáng tạo. Lấy ví dụ về các đại gia trong lĩnh vực công nghệ như Apple, Google và IBM. Những công ty này không còn yêu cầu bằng đại học bốn năm cho nhiều vị trí của họ, bao gồm cả một số vị trí kỹ thuật. Nói lỏng yêu cầu về tuổi cũng mở cánh cửa cho hàng ngàn ứng cử viên tiềm năng. Bên cạnh đó, nhiều kỹ năng cần cho việc làm công nghệ có thể thu được thông qua các chương trình thay thế cho con đường bốn năm học thuật, ví dụ như tự học,

theo học các trường cao đẳng cộng đồng, vừa học vừa làm. Trong trường hợp này: nhiều nhà tuyển dụng đã nỗ lực giúp đỡ nhân viên của họ có được các chứng chỉ CNTT và chuyên ngành khác như một cách bù đắp cho việc thiếu ứng cử viên bên ngoài ở những lĩnh vực kỹ năng mới hơn. Những công ty khác dành trọng tâm vào các chương trình phụ đạo hoặc “chia sẻ kiến thức”, ít chính thức hơn so với hình thức đào tạo lại lớp học. Một hình thức khác nữa là “ăn trưa và học” được những nhân viên có thâm niên dành cho các nhân viên mới. Các nhân viên thế hệ Y và Z tạo và chia sẻ các video về các công nghệ, công cụ hay phương pháp tiếp cận mới cũng rất phổ biến trong nhiều doanh nghiệp. Tương tự như vậy, sử dụng các công cụ trực tuyến như YouTube và podcast tùy chỉnh là một phương tiện khác mang lại cho công nhân con đường trụ lại với công ty thông qua phương pháp tự đào tạo lại. Những phương pháp này cũng đặc biệt quan trọng đối với những công ty đang phải đối phó với lực lượng lao động lão hóa.

9. CÁC MÔ HÌNH CON NGƯỜI - KỸ THUẬT SỐ ĐỊNH HÌNH NƠI LÀM VIỆC TRONG TƯƠNG LAI

Mặc dù những lời cảnh báo tàn khốc về viễn cảnh “robot sẽ thay thế việc làm con người” vẫn đang được giật tit trên các đầu báo, nhưng tình hình thực tế phức tạp hơn nhiều. Rõ ràng, các công nghệ tự động hóa thay thế công nhân. Điều này thể hiện cho một đầu của chuỗi liên tục giữa công nghệ - con người; với đầu kia là công nhân sử dụng các công cụ trong đó công nghệ đóng vai trò thụ động (ví dụ, email hoặc bảng biểu truyền thống). Giữa hai điểm này là một mô hình lai ghép trong đó con người tận dụng và hành động dựa trên công nghệ; và công nghệ thông minh chủ động hành động giống với công nhân. Giả định cơ bản về mô hình này là sự công nhận rằng con người và công nghệ thông minh sẽ

luôn có điểm mạnh và điểm yếu, phần nào giống một đội. Trên thực tế, những mô hình con người - kỹ thuật số có thể có nhiều hình thức. Trong bối cảnh công nghiệp, các robot cộng tác (co-bot) có thể làm việc kết hợp với con người, cả hai làm theo hướng dẫn, nhưng cũng hoạt động độc lập dựa trên các tác nhân kích thích và mục tiêu. Đối với mọi nghề nghiệp lao động tri thức (ví dụ: bác sĩ, đại diện bán hàng, giáo viên, kế toán, quản lý dự án, v.v.), đều có tiềm năng triển khai các công nghệ thông minh để đảm nhận các nhiệm vụ nặng nhọc, và các chức năng ngày càng cao cấp, chẳng hạn như lập mô hình dự đoán, phân tích kịch bản, hoặc thậm chí hoạt động như một hình thức huấn luyện viên cá nhân.

10. CHUYÊN GIA CÔNG NGHỆ GIỮ VAI TRÒ HÀNG ĐẦU TRONG DỰ ĐOÁN HỆ QUẢ NGOÀI Ý MUỐN

Từ nền kinh tế toàn cầu cho đến các hoạt động hàng ngày, công nghệ đang làm thay đổi thế giới. Tuy nhiên, đối với những người làm việc trong lĩnh vực công nghệ, đây không phải là lúc để có thể đạt được những thành công hay gặt hái thành quả. Những biến đổi ở quy mô do công nghệ mang lại sẽ chắc

chắn gây ra hiệu ứng lan tỏa. Những hiệu ứng này đã trở nên rõ rệt trong năm qua, từ những sự cố bảo mật và quyền riêng tư, thành kiến với AI hay công nghệ chưa chín. Nhận thức tiêu cực về ngành công nghiệp công nghệ có thể dẫn đến nhiều kịch bản khác nhau, từ làm tăng quy định của chính phủ cho đến giảm sút niềm tin của khách hàng. Câu trả lời là không nên tạo ra những rào cản làm cản trở tiến bộ kỹ thuật, mà phải có trách nhiệm tạo điều kiện để thúc đẩy tăng trưởng trong khi vẫn phải lường trước được những sai lầm tiềm tàng. Hoạt động kinh doanh công nghệ thường tập trung vào các giải pháp riêng lẻ: phần cứng cho các hoạt động hoặc ứng dụng CNTT phục vụ một mục đích kinh doanh cụ thể. Do có sự chuyển đổi sang tư duy hệ thống rộng lớn hơn, nên cũng có cơ hội và là nghĩa vụ đánh giá lại toàn bộ phạm vi của hệ thống đang được thực hiện. Các lựa chọn phần cứng không chỉ là về năng suất và chi phí; mà còn về tác động môi trường. Quản lý dữ liệu không chỉ về lưu trữ và phân tích; mà còn về quyền riêng tư và minh bạch. Mặc dù những vấn đề về tổng thể thường là mối lo lắng của các CIO, nhưng các chuyên gia công nghệ sẽ có thể mở rộng chuyên

môn của họ từ kỹ năng kỹ thuật cốt lõi sang bao gồm hợp tác liên phòng ban và tư duy kinh doanh chiến lược. Tập hợp kỹ năng rộng hơn này sẽ cho phép các chuyên gia công nghệ giữ vai trò chủ tọa xung quanh những thảo luận về những hậu quả không lường.

11. CÔNG NGHỆ CAO NGÀY CÀNG CHUYÊN HÓA CÔNG NGHỆ THẤP

Sự chuyển đổi số của “công nghệ thấp” bao gồm một số xu hướng phụ liên quan. Hiệu ứng Định luật Moore về các cảm biến và linh kiện hiệu suất mạnh hơn ở mức giá thấp hơn đã góp phần vào sự phát triển bùng nổ của Internet vạn vật. Thông qua các sàng lọc để hình thành các tiêu chuẩn và giao thức, cùng với những tiến bộ ở khả năng tương tác, các công nghệ ngày càng sẵn sàng được triển khai một cách sáng tạo, cho phép dễ dàng thử nghiệm. Kết hợp với nhau, nhiều công nghệ đang được áp dụng vào các hoạt động hoặc việc làm “công nghệ thấp”. Nói cụ thể hơn, công nghệ thấp thường chỉ những kỹ năng thấp hoặc công nghệ không phức tạp. Các lĩnh vực phù hợp với mô tả này có thể bao gồm một số ví dụ như nhà hàng, nông nghiệp, giao hàng, quản lý tòa nhà, và quản lý môi trường. Một ví dụ cụ thể minh họa công nghệ cao chuyên hóa công nghệ thấp là cách cảm biến, dữ liệu, AI và tự động hóa quy trình robot (RPM) có khả năng tác động đến toàn bộ chuỗi từ sản xuất thực phẩm, đến đóng gói thực phẩm, giao thực phẩm. Ở khía cạnh lực lượng lao động, theo một nghiên cứu từ Viện Số hóa lực lượng lao động Brookings, nghề nghiệp được phân loại thành kỹ năng thấp hoặc trung bình đã có bước nhảy vọt trong quá trình chuyển đổi ở kỹ năng số hóa. Những nghề nghiệp như thợ lợp nhà, thợ mộc, lái xe, trợ lý cá nhân, hoặc một số ngành nghề thương mại và kỹ thuật viên, đang dần kết hợp với nhiều công nghệ và các kỹ năng kỹ thuật số tương ứng. Với trọng tâm dành chủ yếu vào dữ liệu cùng với sự phát triển của

AI và các mô hình IoT là dịch vụ, tỷ lệ và phạm vi biến đổi này sẽ còn tiếp tục tăng.

12. CÁC TRUNG TÂM CÔNG NGHỆ TOÀN CẦU CHÚ TRỌNG VÀO THÀNH PHẦN CỦA ĐỔI MỚI

Các thành phần của đổi mới sáng tạo chưa bao giờ được tiếp cận dễ dàng đến thế. Chỉ với một kết nối băng thông rộng và thẻ tín dụng, một startup có thể có được năng lực tính toán mạnh, có quy mô và công suất lưu trữ lớn với khoản đầu tư tối thiểu. Ngoài mã nguồn mở, các công nghệ có khả năng ghép, thị trường nhân lực giỏi, và nguồn huy động tài chính sáng tạo là các thành phần để khiến đổi mới sáng tạo phát triển tốt hơn bao giờ hết. Những trung tâm dữ liệu đã mọc khắp toàn cầu (ví dụ như Toronto, Nairobi, Budapest, Singapore, Stockholm, Dubai và Sao Paulo...). Mặc dù Silicon Valley và các thành phố khác của Mỹ vẫn là những trung tâm hàng đầu, nhưng tỷ phần của những trung tâm này trong “miếng bánh đổi mới sáng tạo” đã nhỏ lại do tốc độ tăng trưởng của các thị trường trên khắp thế giới. Điều này có nghĩa là những cú đột phá tiếp theo trong các lĩnh vực như fintech, thành phố thông minh, AI, robot, điện toán lượng tử v.v. có thể xảy ra ở bất kỳ trung tâm công nghệ toàn cầu nào. Các nước tìm cách nhảy vọt đang tăng cường sức hút của họ, vốn thường bắt đầu bằng việc xây dựng một lực lượng lao động am hiểu công nghệ nhất có thể. Những nỗ lực khác có thể bao gồm hỗ trợ cho R & D, quan hệ đối tác công - tư, để tạo điều kiện chuyển giao và triển khai công nghệ hiệu quả, hoặc chính sách đổi mới cụ thể. Cuối cùng, các yếu tố như điều kiện sống, khả năng chi trả, và mức độ cởi mở không thể bị bỏ qua khi cạnh tranh thu hút nhân lực giỏi bên ngoài. Ngược lại, khoảng cách số và độc quyền thị trường sẽ là những vấn đề và phải được giải quyết để đảm bảo phát triển kinh tế bền vững.

Phương Anh

Theo Industry Outlook, Comptia, 2019

KHỞI NGHIỆP XÃ HỘI VÀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO XÃ HỘI (P3)

Trong thập kỷ qua, khởi nghiệp xã hội và đổi mới sáng tạo xã hội đã thu hút được sự quan tâm đặc biệt của các nhà hoạch định chính sách, các học giả, các nhà thực hành và công chúng. Cả hai lĩnh vực này đều là những công cụ quan trọng để giải quyết các thách thức xã hội và để ứng phó với các thách thức khi thị trường và nhà nước không điều tiết được.

THỰC HÀNH KHỞI NGHIỆP XÃ HỘI

Silai for Skill (Hộp 1) là một ví dụ điển hình về cách các doanh nghiệp xã hội (với tư cách pháp lý là một tổ chức từ thiện có đăng ký) theo đuổi nhiều mục tiêu xã hội để trao quyền cho mọi người với một số yếu tố cần lưu ý. Sự lựa chọn vị trí - một khu vực khó khăn ở Bristol - cho thấy sự sẵn sàng tạo ra, hoặc tái tạo, một động lực kinh tế xã hội tích cực trong một khu vực thiếu thốn. Điều này rất thường xảy ra đối với các doanh nghiệp xã hội lựa chọn vị trí mà doanh nghiệp vì lợi nhuận truyền thống không chọn. Đây là nơi người dân địa phương cần dịch vụ nhiều nhất nhưng không phải lúc nào cũng có khả năng trả tiền cho các dịch vụ mà doanh nghiệp vì lợi nhuận truyền thống nếu có sẽ cung cấp với giá cao hơn. Trên thực

tế, do các doanh nghiệp xã hội có thể kết hợp các nguồn tài chính của họ (kết hợp trợ cấp công, tài trợ và quyên góp, doanh thu thị trường và các tình nguyện viên) nên họ có thể cung cấp các dịch vụ với giá thành thấp hơn và phải chăng hơn.

SIEL Beu (Hộp 2) là doanh nghiệp xã hội của Pháp được thúc đẩy bởi Ashoka, một tổ chức có mục đích chính là hỗ trợ các doanh nhân khởi nghiệp xã hội trong việc xây dựng hoạt động của họ. Phòng ngừa bệnh tật, cũng như phòng ngừa và hạn chế sự phụ thuộc của người cao tuổi là trọng tâm hoạt động của tổ chức này. Trước những thách thức do già hóa dân số mang lại, đây là một nhiệm vụ quan trọng. Việc mở rộng hoạt động của tổ chức này từ phục vụ một vài trại dưỡng lão ban đầu sang chăm sóc tại

nhà cho người già và người khuyết tật, đào tạo các chuyên gia chăm sóc sức khỏe và đào tạo để giúp các công ty ngăn ngừa tai nạn thông qua các hoạt động thể chất thường xuyên tại nơi làm việc cho thấy tầm quan trọng của các dịch vụ mà họ cung cấp. Tập trung vào phòng ngừa bệnh tật giúp giảm chi tiêu công cho chăm sóc sức khỏe, cũng như cải thiện cuộc sống của các cá nhân và gia đình họ. Vì lý do này và vì chất lượng của các dịch vụ của SIEL Bleu, chính phủ Pháp đã hỗ trợ cho các dịch vụ mà họ cung cấp.

ĐỔI MỚI SÁNG TẠO XÃ HỘI TRONG THỰC TIỄN

Theo Social TrendSpotter, đổi mới sáng tạo xã hội (Social Innovation) bắt nguồn từ ý tưởng: Những ý tưởng có thể là sản phẩm, dịch vụ hoặc phương pháp làm mới để tạo ra những thay đổi, thay thế cho những giải pháp đã có với những giá trị cho xã hội. Việc tất cả các ví dụ về đổi mới sáng tạo xã hội được trình bày dưới đây đều giải quyết vấn đề tài chính có thể là điều gây ngạc nhiên. Rõ ràng những đổi mới sáng tạo xã hội xuất hiện trong nhiều lĩnh vực khác nhau: trường bán công (charter school), lập kế hoạch tập trung vào cộng đồng, mua bán phát thải, hội chợ thương mại, bảo tồn môi trường sống, tiêu chuẩn lao động quốc tế, đầu tư có trách nhiệm về mặt xã hội,

việc làm được hỗ trợ (cho người lao động khuyết tật và có hoàn cảnh khó khăn) và các tài khoản phát triển cá nhân là tất cả ví dụ của những đổi mới sáng tạo xã hội gần đây và quan trọng. Nhưng tài chính là một lĩnh vực trong đó nhiều đổi mới sáng tạo đang diễn ra và đã xảy ra trong quá khứ, và do đó cần có sự quan tâm đặc biệt. Ví dụ, đối với các nhà nghiên cứu Stanford về đổi mới sáng tạo xã hội, tài chính vi mô là đổi mới sáng tạo xã hội “tinh túy”.

Hơn nữa, định nghĩa của OECD chỉ ra rõ những thay đổi về tài chính như một khía cạnh chính của đổi mới sáng tạo xã hội. Ngoài trường hợp tài khoản phát triển cá nhân và Ngân hàng Palmas, những đổi mới sáng tạo được trình bày ở đây là những đổi mới diễn ra rất gần đây. Quỹ Equisol, bắt đầu hoạt động từ đầu năm 2010, đã có sự hợp tác rất sáng tạo với các chủ thể khác nhau để hỗ trợ phát triển doanh nghiệp đổi mới xã hội và là một sự đổi mới sáng tạo xã hội đáng giá. Trái phiếu tác động xã hội (Social Impact Bonds) được thí điểm vào năm 2010 tại Vương quốc Anh trong bối cảnh giảm tái phạm tội cho những người từng phạm tội. Lĩnh vực đổi mới sáng tạo xã hội là một lĩnh vực đang phát triển. Đổi mới sáng tạo xã hội rất đa dạng về sáng kiến, chủ thể và phương pháp tiếp cận và không diễn ra đơn độc; nó là kết quả của những nỗ lực chung của nhiều bên liên quan.

HỘP 1. SILAI FOR SKILL (ANH)

Silai for Skill là một dự án đào tạo và tạo việc làm dành cho phụ nữ đã được thành lập lâu năm có trụ sở tại khu vực nội thành Easton ở Bristol, Anh. Doanh nghiệp xã hội đổi mới sáng tạo này (một tổ chức từ thiện có đăng ký) có mục tiêu chính là giúp xây dựng các kỹ năng cho phụ nữ để sau này khởi nghiệp hoặc đơn giản là tiếp tục học tập, đồng thời làm tăng sự tự tin của họ. Trong thực tế, nhiều sinh viên theo đuổi các mục tiêu xa hơn trong giáo dục, hoặc tại nơi làm việc, hoặc chuyển sang tự kinh doanh. Những kết quả tích cực thu được của dự án đối với phụ nữ ở Bristol đã đưa đến sự tồn tại lâu dài của dự án: Silai for Skill đã hoạt động được 19 năm. Phụ nữ ở mọi lứa tuổi, hoàn cảnh và trình độ kỹ năng đều được chào đón, và để tạo điều kiện cho nguồn gốc đa dạng của họ, tất cả thông tin, tài liệu đào tạo được dịch sang 6 trong số những ngôn ngữ được sử dụng phổ biến nhất ở Bristol.

Để đáp ứng hơn nữa nhu cầu của khách hàng, Silai for Skill cung cấp các gia sư biết 2 ngoại ngữ và hỗ trợ học toán và xóa mù chữ. Silai for Skill cũng có thể cung cấp dịch vụ nhà trẻ miễn phí trong cùng tòa nhà cho phụ huynh và một số khóa học nhất định kéo dài từ 10 giờ sáng đến 3 giờ chiều để phù hợp với giờ học của các trường học xung quanh, mặc dù cũng có các khóa học vào buổi tối. Đối với những người cần sự trợ giúp để tìm kiếm cơ hội giáo dục và học tập tại địa phương, và giúp lập kế hoạch nghề nghiệp và ứng dụng công việc, dự án cung cấp miễn phí thông tin, tư vấn và các dịch vụ hướng dẫn cho tất cả mọi người (cả sinh viên và không phải sinh viên).

Dự án còn cung cấp một loạt các khóa học trong các lĩnh vực thực tế, chuyên ngành về thời trang và thiết kế (may mặc) và các kỹ năng thủ công để làm việc tại nhà (may cơ bản, bọc đồ gỗ, dệt máy), cũng như các khóa học để đạt được các kỹ năng thiết yếu về toán học và tiếng Anh. Các khóa học như vậy cũng phải đóng phí nhưng với giá cả phải chăng để tất cả sinh viên có thể tiếp cận được các dịch vụ này.

Một phát triển mới cho Silai for Skill là một “đơn vị doanh nghiệp”, trong đó các sinh viên đang học và cựu sinh viên có thể được tư vấn và đào tạo về cách thành lập một doanh nghiệp mới, hoặc chỉ để có được sự tự tin hơn cho những nỗ lực sau này. Ngoài ra, mỗi năm, một số sinh viên mong muốn khởi nghiệp có thể tự tổ chức hội thảo, điều hành doanh nghiệp của họ tại trụ sở của Silai for Skill trong 1 năm và được Silai for Skill tư vấn về chuyên môn.

Nguồn: www.silai.org.uk/index.htm.

HỘP 2. SIEL BLEU (PHÁP)

Năm 1997, SIEL Bleu (Sport, Initiative And Leisure - Thể thao, Sáng kiến và Giải trí) được thành lập tại Strasbourg, Pháp. Đây là một tổ chức phi lợi nhuận được pháp luật công nhận cung cấp cho người cao tuổi các chương trình hoạt động thể chất thích nghi với chi phí thấp do tập trung vào phòng ngừa là một biện pháp hiệu quả hơn cho các vấn đề, và giảm sự phụ thuộc trong tương lai vào chăm sóc y tế đắt tiền. SIEL Bleu đã phát triển một số chương trình phòng ngừa và các buổi tập tùy chỉnh bao gồm các bài tập luyện trên các thiết bị thể thao, các bài tập tăng cường sức khỏe, cân bằng để ngăn ngừa té ngã và các bài tập phòng chống bệnh Alzheimer để làm chậm quá trình thoái hóa. Do đó, chỉ trong chưa đầy một thập kỷ, từ 12 nhà dưỡng lão ban đầu và chỉ ở Strasbourg, đến nay SIEL Bleu đã phục vụ tại hơn 1.700 nhà dưỡng lão ở 70 quận trên khắp nước Pháp.

Từ năm 2008, SIEL Bleu đi theo chiến lược đa dạng hóa bằng cách nhắm mục tiêu đến các đối tượng khác nhau. Ngoài việc cung cấp các khóa học hoạt động thể chất cho các viện dưỡng lão, SIEL Bleu còn phát triển các tổ chức đào tạo riêng. DomiSIEL được thành lập để cung cấp các chương trình hoạt động thể chất thích nghi cho người già và người khuyết tật tại nhà của họ và SIEL Bleu Formation có chức năng đào tạo cho các chuyên gia chăm sóc sức khỏe làm việc với người già. Ngoài ra còn có GPS Santé, một liên doanh thương mại được thành lập để giúp các công ty ngăn ngừa tai nạn và rối loạn cơ xương cho các công nhân của mình thông qua các bài tập thể dục thường xuyên tại nơi làm việc.

Với sự giúp đỡ của các mạng lưới và đồng minh có tiềm lực của quốc gia và địa phương, SIEL Bleu đã có thể xây dựng nhận thức; xây dựng cơ chế tài trợ (tự chi trả 70% ngân sách hằng năm 6 triệu EUR của mình bằng cách bán dịch vụ cho các nhà cung cấp dịch vụ chăm sóc); và phát triển một đội ngũ nhân viên được đào tạo tốt. Quan hệ đối tác đã được xây dựng với các cơ quan của chính phủ Pháp và các Bộ như Bộ Người cao tuổi và Bộ Thể thao. Năm 2002, Bộ Giáo dục quốc gia thiết lập một chương trình đào tạo thể dục và thể chất đặc biệt nhằm chăm sóc người già. Bộ Phúc lợi xã hội và các công ty bảo hiểm y tế cũng triển khai các chương trình và tài trợ giúp thanh toán cho các dịch vụ của SIEL Bleu. Hơn nữa, SIEL Bleu còn đảm bảo mức chi phí thấp để mọi người có thể dễ dàng tiếp cận chương trình. Nếu một ai đó đang cần dịch vụ của họ nhưng không thể trả tiền, SIEL Bleu sẽ làm việc với người đó để đạt được sự thỏa hiệp.

Source: www.sielbleu.org

HỘP 3. TÀI KHOẢN PHÁT TRIỂN CÁ NHÂN (IDA)

Tài khoản phát triển cá nhân (Individual Development Account - IDA) là chương trình tiết kiệm ở Hoa Kỳ của các tổ chức tài chính - thường là ngân hàng và tổ chức tín dụng nhưng cũng là các tổ chức phi lợi nhuận - được tạo ra để giúp những gia đình có thu nhập thấp, tạo các tài sản tài chính cho một mục đích cụ thể như nâng cao trình độ học vấn, mua nhà hoặc khởi nghiệp kinh doanh. Những đóng góp của chủ tài khoản vào IDA sẽ tương xứng với một số tiền nhất định do một tổ chức tài chính tài trợ. Một chương trình IDA điển hình cung cấp các ưu đãi tiết kiệm bằng cách đối ứng các khoản tiết kiệm nhỏ với các khoản trợ cấp chính thức (các cơ quan chính phủ) hoặc tư nhân (các tổ chức phi lợi nhuận và các công ty) trên cơ sở 1:1, 2:1 hoặc thậm chí cao hơn, theo các giới hạn do chương trình quy định. Khách hàng cam kết thực hiện một khoản tiết kiệm nhỏ thường xuyên, hằng tuần hoặc hằng tháng tùy thuộc vào dòng thu nhập của khách hàng, trong khoảng thời gian lên đến 3 năm. Cuối cùng, khách hàng có thể rút tiền tiết kiệm cộng với vốn đối ứng cho chi tiêu vốn cho phép của chương trình. Việc sử dụng phổ biến nhất cho vốn đối ứng bao gồm quyền sở hữu nhà, giáo dục và khởi sự một doanh nghiệp nhỏ.

Kèm theo đó là một chương trình giáo dục tài chính, với việc tham dự các buổi đào tạo về quản lý tài chính và kiến thức kinh tế thường là bắt buộc như một điều kiện tham gia. Nhân viên của chương trình cũng duy trì liên lạc với khách hàng chặt chẽ để tư vấn cũng như khuyến khích. Nhà tài trợ chương trình chịu trách nhiệm tuyển dụng người tham gia và tư vấn và hỗ trợ giáo dục về tài chính. Sau khi được tuyển dụng, người tham gia IDA mở tài khoản IDA với tổ chức tài chính đối tác và bắt đầu tiết kiệm. Mặc dù năm 1996 chỉ có bốn chương trình IDA, một tổ chức tư nhân quan trọng có trụ sở tại Washington, Công ty Phát triển doanh nghiệp (CFED), đã bắt đầu một xu hướng vào năm 1997. CFED đã tạo ra và nhận được tài trợ nền tảng cho Trình diễn Giấc mơ Mỹ (American Dream Demonstration - ADD), một dự án thí điểm IDA 5 năm quy mô lớn với 13 địa điểm đối tác cộng đồng được lựa chọn cạnh tranh, vận hành 14 chương trình kết hợp giữa các địa điểm đô thị và nông thôn trên cả nước. Các tài khoản đầu tiên được mở vào năm 1998 và đến giữa năm 2000, CFED có 2.378 tài khoản. Bản thân CFED đóng vai trò quan trọng trong việc đưa IDA vào chương trình nghị sự chính trị của Hoa Kỳ và thúc đẩy phát triển lập pháp và hành chính ủng hộ phong trào ở cả cấp liên bang và tiểu bang. Hơn nữa, những đổi mới sáng tạo tương tự sao chép công thức IDA khởi nguồn từ các quốc gia phát triển, như Canada và Vương quốc Anh, cũng như ở các nước đang phát triển, bao gồm Peru và Uganda.

Nhiều chương trình thành công đã được hiện thực hóa thông qua Tài khoản phát triển cá nhân. Một ví dụ như vậy là Belmont Shelter Corporation ở Buffalo, New York. Công ty này nhằm mục đích cung cấp cho mọi người nhà ở với giá cả phải chăng ở khu vực phía Tây New York. Ngoài việc quản lý các chương trình hỗ trợ cho thuê, họ còn cung cấp một số chương trình và dịch vụ liên quan đến nhà ở nhằm thúc đẩy quyền sở hữu nhà, giáo dục người thuê nhà và chủ nhà, cải thiện nhà ở hiện có, và phát triển và quản lý nhà ở giá rẻ. Hiện tại, họ cung cấp các dịch vụ trực tiếp cho hơn 10.000 hộ gia đình có thu nhập thấp hằng năm.

Việc tạo tài sản (Asset building) cho các chương trình người thu nhập thấp cũng đã được phát triển ở các quốc gia như Đài Loan và Singapore, và gần đây cũng đã nhận được sự chú ý ở Hàn Quốc.

Nguồn: OECD (2003b).